

Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelman toimenpideohjelma 2020–2024

Tämä toimenpideohjelma on osa Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelmaa, jonka Suomenlinnan hoitokunta on julkaissut vuonna 2019. Suomenlinnan hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty yhteistyössä maailmanperintökohteen verkostojen kanssa. Hoito- ja käyttösuunnitelma on luettavissa kokonaisuudessaan Suomenlinnan verkkosivuilla: <https://www.slhk.fi/suomenlinnan-hoito-ja-kayttosuunnitelma/>

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutumisen varmistamiseksi ja sen ajan tasalla pysymiseksi tähän kirjattu toimenpideohjelma on maailmanperintökohteen toiminnan konkreettinen ohjenuora. Sen toteutumista seurataan ja raportoidaan vuosittain. Toimenpideohjelmaa käydään läpi vuosittain Suomenlinnan verkostotapaamisissa. Samalla keskustellaan toteutumisen tilanteesta ja mahdollisista muutostarpeista. Toimenpideohjelma käsittää sekä isompia projekteja että pienempiä, konkreettisia tehtäviä, jotka varmistavat hoito- ja käyttösuunnitelman toteutumisen.

Toimenpideohjelma kattaa ajanjakson vuodesta 2020 vuoteen 2024. Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoin myös toimenpideohjelma koskee laajasti Suomenlinnan verkostoa. Toimenpideohjelmassa esitellään hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteita, joita tarkennetaan erillisillä toimenpiteillä. Ohjelmassa myös määritellään toimenpiteiden päävastuullinen toteuttaja, osalliset sekä aikataulu. Toimenpideohjelman on tarkoitus olla kaikille osallisille käytännön ohje siitä, kuinka yhteiset päämäärät saavutetaan. Ohjelmaa arvioidaan vuosittain ja sitä täydennetään tarvittaessa.

Poiminta toimenpidetyöpajan tuloksista: "Toimitaan yhdessä – puhalletaan yhteen hiileen, koska kukaan ei pysty yksin ylläpitämään Suomenlinnaa!"

	Toimenpide	Ajankohta	Vastuutahot	Muut osalliset
Arvot	Jatkamme arvokeskustelua järjestämällä avoimia verkostotilaisuuksia.	Jatkuva	SLHK	Suomenlinnan verkostot
	Jatkamme arvokeskustelua Museoviraston ja hoitokunnan vuosittaisilla katselmuksilla paikan päällä.	Jatkuva	SLHK, Museovirasto	
	Varmistamme, että Suomenlinnan verkostoon kuuluvilla on toimivat keskustelukanavat.	Jatkuva	SLHK	
Kestävä kehitys: Ilmastoteot	Edistämme osaavalla ja oikea-aikaisella restauroinnilla ja korjausrakentamisella kulttuurisen kestävyuden lisäksi ekologista kestävyyttä.	Jatkuva	SLHK, Museovirasto	
	Kasvatamme osaamista mahdollisimman vaikuttavista ilmastoteoista. Tunnistamme Suomenlinnan osalta mahdollisimman vaikuttavat teot ja muodostamme niistä suunnitelman.	2020 alkaen	SLHK	

Lisäämme tietoa ja osaamista eri toimintojen hiilijalanjäljen laskemisesta.	2020 alkaen	SLHK	Suomenlinnan verkostot
Teemme hiilijalanjätkimittauksia esimerkiksi rakennusten, liikenteen ja matkailun osalta.	2021 alkaen	SLHK	Suomenlinnan verkostot
Järjestämme Suomenlinna ja ilmastonmuutos -seminaarin ympäristö- ja kulttuuriperintöjärjestöjen kanssa.	2021	SLHK	Ympäristö- ja kulttuuri-perintöjärjestöt
Asetamme mittarit kestäväen kehityksen tavoitteille.	2022	SLHK	Suomenlinnan verkostot
Tunnistamme kiertotalouden mahdollisuudet Suomenlinnassa.	2022	SLHK	Suomenlinnan verkostot
Tehostamme hoitokunnan ympäristöasioiden hallintaa ympäristöjärjestelmällä ja laadimme pitkän tähtäimen ympäristöohjelman vuosille 2020–2030. Sitoudumme vaikutuksiltaan tehokkaimpaan ympäristösertifikaattiin.	2020	SLHK	
Teemme korjauksissa energiatehokkaita järjestelmävalintoja.	Jatkuva	SLHK	Kiinteistön-omistajat
Järjestämme energiatyöpajan asukkaiden ja toimijoiden kanssa.	2020	SLHK	Asukkaat, toimijat
Lisäämme lämmöntalteenottoa talotekniikan laitteistoa uusittaessa.	Jatkuva	SLHK	Senaattikiinteistöt, Helsingin seurakuntayhtymä, yksityiset kiinteistönomistajat
Mitoitamme työkoneet ja kuljetuskaluston Suomenlinnaan ja käyttötarkoitukseen sopiviksi.	Jatkuva	SLHK, RISE	Toimijat
Hankimme sähkö- ja akkukäyttöistä kalustoa.	Jatkuva	SLHK, RISE	Toimijat
Kunnostamme Suomenlinnan jäteposteitä siten, että mahdollisimman suuri osa jätteistä voidaan lajittelun kautta ohjata hyötykäyttöön.	Jatkuva	SLHK	
Lajittelemme jätteet parhaalla mahdollisella tavalla, jotta mahdollisimman suuri osa päättyy hyötykäyttöön.	Jatkuva	SLHK, toimijat, asukkaat	Kävijät
Seuraamme tarkoin menetelmin ja säännöllisesti rakennusten, rakenteiden ja ympäristön kuntoa.	Jatkuva	SLHK	Senaattikiinteistöt, Helsingin seurakuntayhtymä, yksityiset kiinteistön-omistajat

Kestävä kehitys: Kestävä matkailu	Päivitämme Suomenlinnan kestävän matkailun strategian.	2020	SLHK	Asukkaat, toimijat, Helsingin kaupunki, Helsinki Marketing, Suomenlinnan verkostot
	Kehitämme kohteen suunnitelmallista kävijähallintaa niin digitaalisin keinoin kuin fyysisillä rakenteillakin.	2020 alkaen	SLHK	Toimijat, Helsinki Marketing
	Seuraamme yhteisten tapaamisten osallistujamääriä ja Suomenlinnan viestintäkanavien käyttöä.	Jatkuva	SLHK	
	Kehitämme kohteen opasteita ja opastusta saadun palautteen mukaisesti.	Jatkuva	SLHK, Ehrensverd-seura	Kävijät, asukkaat
	Kehitämme viestintää Suomenlinnasta asuinpaikkana ja selkeytämme asuinalueiden merkitsemistä.	2020	SLHK	Helsinki Marketing, Toimijat, asukkaat
	Uudistamme Suomenlinna-museon näyttelyn ja toiminnan.	2022	SLHK, Museovirasto	Ehrensverd-seura, kävijät
	Parannamme saavutettavuutta ja selkokielisyyttä viestintäkanavissa.	2020 alkaen	SLHK	Toimijat
Kestävä kehitys: Yhteistyö ja kumppanuus – Kaikkien Suomenlinna	Keskustelemme Suomenlinnan asioista kaikille avoimissa sekä eri kohderyhmille suunnatuissa säännöllisissä tilaisuuksissa (esim. asukasillat, matkailuaamut, kaupungin ja hoitokunnan väliset yhteistyöryhmät).	2020 alkaen	SLHK	Helsingin kaupunki, toimijat, asukkaat
	Keskustelemme Suomenlinnan asioista kaikille avoimissa sekä eri kohderyhmille suunnatuissa viestintäkanavissa (esim. Suomenlinnan sosiaalisen median kanavat, asukasviestinnän kanava Vianet, asukkaiden keskinäiset sosiaalisen median kanavat, Suomenlinnan toimijoiden Extranet).	2020 alkaen	SLHK	Suomenlinnan verkostot
	Perustamme yhteisötilan asukkaille ja kävijöille.	2020	Asukkaat	Kävijät
	Kehitämme vaihtoehtoisen ja vapaaehtoisen työn toteutusmahdollisuuksia.	2021	SLHK	Helsingin kaupunki, Allianssi ry
	Kehitämme hoitokunnan ja Suomenlinnan vankilan yhteistyötä.	Jatkuva	SLHK, RISE	

Kestävä kehitys: Yhteistyö ja kumppanuus – Kaikkien Suomenlinna: Digitaalisuus	Laadimme hoitokunnan digisuunnitelman ja sen toteutusohjelman.	2022	SLHK	Valtori
	Laadimme Suomenlinnan hoitokunnan kokoelmapolitiikan.	2023	SLHK, Museovirasto	
	Teemme suunnitelman Suomenlinnaa koskevan tietoaineiston järjestämisestä avoimesti saavutettavaksi.	2022	SLHK, Museovirasto	Valtori
	Varmistamme maailmanperintökohteen säilymisen kannalta välttämättömän tiedon tallentamisen ja siirtymisen tulevaisuuden toimijoille.	Jatkuva	SLHK, Museovirasto, Kansallisarkisto	
	Tehostamme kunnossapidon digitaalisen kiinteistönhallinnan käyttöä seurannassa ja dokumentoinnissa.	Jatkuva	SLHK	
	Kehitämme digitaalista opastusta, joka tarjoaa kävijöille lisää tietoa, ohjaa palveluiden käyttöön ja luo kokemuksellisuutta.	2021 alkaen	SLHK	Toimijat, kävijät
Kestävä kehitys: Yhteistyö ja kumppanuus – Kaikkien Suomenlinna: Esteettömyys	Päivitämme Suomenlinnan esteettömyyssuunnitelman.	2022	SLHK	Helsingin kaupunki, toimijat
	Parannamme asuntojen esteettömyyttä korjauksissa.	Jatkuva	SLHK	
	Rakennamme Kustaanmiekalle esteettömän WC:n.	2020	SLHK	
	Rakennamme Kustaanmiekalle näköalatasanteen, joka mahdollistaa turvallisemman tutustumisen kohteeseen maisemaa kuluttamatta.	2020	SLHK	
	Varmistamme, että laiturit ovat turvalliset.	Jatkuva	SLHK	Helsingin kaupunki, Puolustusvoimat, Suomenlinnan pурсеura, Suomenlinnan venekerho, Merenkävijät
	Parannamme Susisaaren uimarannan turvallisuutta.	2020	Helsingin kaupunki	SLHK
Historian merkitys ja paikan henki	Ohjelmoimme korjausvelkalaskelman perusteella Suomenlinnan hoitokunnan korjaushankkeiden pitkän tähtäimen suunnitelman.	2020 alkaen	SLHK	Helsingin kaupunki, Senaatti-kiinteistöt, Helsingin seurakuntayhtymä
	Korjaamme varuskuntakorttelin asunnot.	2020–2023	SLHK	

	Korjaamme asumisen tukitilat Länsi-Mustasaarella.	2021–2022	SLHK	
	Korjaamme Susisaaren pienvenetelakan ja vuokraamme sen käyttäjälle.	2021–2022	SLHK	
	Rakennamme varikolle uuden verstaan.	2020	SLHK	
	Korjaamme poliisi-, tull- ja rajavartioaseman rakennuksen.	2020–2021	SLHK	Poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos
	Korjaamme upseerikerhon rakennuksen.	2020–2021	SLHK	
	Teemme merisotakoulun rakennushistoriallisen selvityksen.	2020	Senaatti-kiinteistöt	
	Järjestämme seminaarin merisotakoulun historiasta ja nykytilasta.	2020	Senaatti-kiinteistöt	SLHK
	Tuemme erityiseen yleismaailmalliseen arvoon liittyvien toimintojen, kuten telakan ja merisotakoulun, säilymistä jatkuvalla keskustelulla ja varautumisella toimintaympäristön muutoksiin.	Jatkuva	SLHK,	Suomenlinnan verkostot
	Vähennämme suurten korjausten tarvetta ja pidennämme rakennusten elinkaarta säännöllisen kunnossapidon avulla.	Jatkuva	SLHK	Senaattikiinteistöt, Helsingin seurakuntayhtymä, yksityiset kiinteistönomistajat
Suomenlinna kaupunginosana palveluineen:	Teemme merellisen Helsingin logistiikkasuunnitelman.	2023	Helsingin kaupunki	SLHK
Liikenne	Kilpailutamme merellisen Helsingin vesibussiliikenteen.	2020	Helsingin kaupunki	SLHK
	Kunnostamme Iso Mustasaaren pääraitin.	2020	Helsingin kaupunki	SLHK
	Pidämme lautta- ja vesibussilaiturit kunnossa ja suunnittelemme korjaukset yhteistyössä.	2020-2024	Helsingin kaupunki, SLHK,	Puolustusvoimat, vesiliikennöitsijät
	Varmistamme ajantasaisen liikenneasioiden viestintäkanavan käytön.	2021	Helsingin kaupunki, SLHK	Vesiliikennöitsijät
	Selvitämme lauttaliikenteen maksuttomuutta asukkaille ja työntekijöille sekä varmistamme yhdenmukaisen kohtelun muun muassa polkupyörien kuljetusmaksujen osalta.	2020	Helsingin kaupunki	SLHK, asukkaat, toimijat
	Selvitämme mahdollisuudet yhtenäiseen digitaaliseen maksuratkaisuun lauttaliikenteessä.	2021	Helsingin kaupunki	SLHK, vesiliikennöitsijät

	Huomioimme Suomenlinnaan suuntautuvan sekä Suomenlinnan sisäisen liikenteen suunnittelussa kestävän kehityksen mukaisen toiminnan ja liikennemuodot.	Jatkuva	SLHK	Asukkaat, toimijat, vesiliikennöitsijät
Suomenlinna kaupunginosana palveluineen: Palvelut ja yrittäminen	Kuvaamme toimitilojen vuokrausprosessin ja esittelemme vapaat toimitilat suomenlinna.fi-verkkosivuilla.	2020	SLHK	
	Parannamme Suomenlinnan yritysten energia- ja resurssitaloutta.	2020 alkaen	toimijat	SLHK
	Käytämme toimijoiden extranettiä viestintävälineenä.	Jatkuva	SLHK, toimijat	
	Teemme kyselytutkimuksia asukkaille, yrittäjille, työssäkävijöille ja kävijöille. Julkaisemme tulokset avoimesti.	2021 alkaen	SLHK	Asukkaat, toimijat, kävijät
	Käytämme paikallisia palveluita – ”ostamme suomenlinalaista”.	Jatkuva	Suomenlinnan verkostot	
Suomenlinna kaupunginosana palveluineen: Asuminen	Kehitämme yhteistyössä kaupungin palveluiden valikoimaa Suomenlinnan asukkaille.	Jatkuva	Helsingin kaupunki	Asukkaat, SLHK
	Kehitämme yhteistyössä ala-asteen tilojen käyttöä palvelemaan kaikenikäisiä asukkaita.	2020 alkaen	Helsingin kaupunki	SLHK, asukkaat
	Selvitämme nuorten ja lasten harrastusmahdollisuuksia Suomenlinnassa.	2020	Helsingin kaupunki	SLHK, asukkaat
	Tuemme valtion vuokra-asuntojen asukasvalintaprosessilla kaupungin palveluiden, kuten koulun ja päiväkodin, säilymistä.	Jatkuva	SLHK	
	Valitsemme asukasmentorit vertaistueksi uusille ja vanhoille asukkaille.	2020	Asukkaat	
	Korjaamme asunnoissa vaurioita, jotka aiheuttavat huonoa sisäilman laatua.	Jatkuva	SLHK	
	Järjestämme asukkaille kunnossapitotyöpajoja.	2021	SLHK	Asukkaat
Vastuiden ja resurssien jakaminen: Kansallisen tason	Varmistamme vastuuviranomaisten yhteistyöllä, että Suomenlinnan suojelua varten on riittävät lait, asetukset ja suojelupäätökset ja että Suomenlinna sekä muut maailmanperintökohteet on huomioitu lainsäädännössä.	Jatkuva	Museovirasto, opetus- ja kulttuuriministeriö, ympäristöministeriö, ELY-keskus, SLHK	

lainsäädäntö ja resurssien jako	Toteutamme suoja-alueen vyöhykkeistämisen maailmanperintökomitean (2012) toimeksiannon mukaisesti.	2020 alkaen	Museovirasto	SLHK
	Kunnostamme ja kehitämme Suomenlinnaa valtion ja kaupungin kustannusjakosopimusta käyttäen.	Jatkuva	Helsingin kaupunki, SLHK	
	Jaamme investointien pohjaksi tietoa Suomenlinnan korjausvelkalaskelmasta.	2020 alkaen	SLHK	
	Teemme yhteistyössä tarvittavat asemakaavan esiselvitykset.	2020 alkaen	Helsingin kaupunki, SLHK	
	Päivitämme Suomenlinnan suurmaisemaselvityksen.	2023	Helsingin kaupunki	SLHK
	Osallistumme merellisen Helsingin yhteistyöryhmiin ja verkostoidumme.	Jatkuva	Suomenlinnan verkostot	SLHK
	Solmimme hoitokunnan ja Museoviraston yhteistyösopimuksen.	2020	SLHK, Museovirasto	
	Otamme käyttöön hoitokunnan ja Rikosseuraamuslaitoksen yhteisen projektiohjausjärjestelmän.	2020	SLHK, RISE	
	Tunnistamme Suomenlinnan turvallisuusvastuut ja sovimme turvallisuuden varmistamisen vastuunjaosta sekä resursoinnista vuosittaisissa kokouksissa.	Jatkuva	SLHK, RISE, poliisi, Pelastuslaitos, Rajavartiolaitos, Tulli	
	Tarjoamme kohteita ja teemoja Suomenlinnasta opetukseen ja tutkimukseen.	Jatkuva	SLHK	oppilaitokset
	Mittaamme vapaaehtoistyön taloudellisen arvon.	2023	SLHK	
	Seuraamme restaurointihankkeiden toteutumisaikataulua ja kustannuksia.	Jatkuva	SLHK	
	Ohjelmoimme restaurointi- ja korjaushankkeet tarkemmin Suomenlinnan hoitokunnan, Helsingin kaupungin, Senaatti-kiinteistöjen ja Helsingin seurakuntayhtymä pitkän tähtäimen investointisuunnitelmissa.	2021	SLHK, Helsingin kaupunki, Senaatti-kiinteistöt, Helsingin seurakuntayhtymä	